

площині, а визначення поняття «публічні кошти» на законодавчому рівні потребує змін та вдосконалення.

Література:

1. Конституція України від № 254к/96-ВР 28.06.1996 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>
2. Бюджетний кодекс України № 2456-VI від 8.07.2010 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2456-17#Text>
3. Податковий кодекс України № 2755-VI від 2.11. 2010 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17/conv#n962>
4. Цивільний кодекс України № 435-IV від 16.01.2003 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text>
5. Про платіжні послуги : Закон України № 1591-IX від 30.06.2021 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1591-20#n1249>
6. Закон України Про відкритість використання публічних коштів : Закон України № 183-VIII від 11.02.2015 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/183-19#Text>

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-501-6-154>

Антохов Володимир Миколайович

*студент 3 курсу факультету прокуратури та слідства
(кримінальної юстиції)*

*Національний університет «Одеська юридична академія»
м. Одеса, Україна*

ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ СПЕЦІАЛЬНИХ ЗНАТЬ ТА НАУКОВО-ТЕХНІЧНИХ ЗАСОБІВ ПІД ЧАС ПРОВЕДЕННЯ ОБШУКУ

Ефективність проведення обшуку значною мірою залежить від залучення осіб, які володіють спеціальними знаннями та практичними навичками у відповідній галузі. Проведення цієї слідчої (розшукової) дії потребує не лише процесуальної підготовки, а й розуміння тактичних прийомів, особливостей пошуку прихованих об'єктів та застосування науково-технічних засобів. Недостатній рівень спеціальних знань може призвести до неповноти обстеження об'єкта, втрати доказової інформації або її пошкодження.

Залежно від характеру кримінального правопорушення та поставлених завдань, до участі в обшуку можуть залучатися фахівці різного профілю. Доцільним є, зокрема, залучення спеціаліста, який раніше брав участь в огляді місця події у відповідному кримінальному провадженні, оскільки він володіє інформацією про механізм вчинення правопорушення та можливі способи приховування його слідів.

Підготовчий етап обшуку передбачає спільне планування дій слідчого та спеціаліста. Така взаємодія охоплює визначення оптимальної послідовності огляду окремих ділянок об'єкта, вибір тактичних прийомів пошуку, а також забезпечення необхідними технічними засобами. До останніх можуть належати освітлювальні прилади, інструменти для відкриття замкнених приміщень і сховищ, вимірювальні та оптичні пристрої, металодетектори, портативні рентгенівські установки, засоби для роботи з мікрооб'єктами, фото- та відеоапаратура, пакувальні матеріали тощо. Використання відповідного технічного оснащення забезпечує повноту та результативність пошуку.

Однією з ключових умов проведення обшуку є його планованість, системність і ретельність. Спеціаліст сприяє реалізації цих принципів, зокрема шляхом виявлення ознак можливого втручання у конструктивні елементи приміщення або предметів. Це можуть бути: сліди свіжої штукатурки, побілки або фарбування на стіні, відсутність шпаклівки й бруду між дошками на підлозі, наявність свіжонаклеєних або ж віддертих шпалер, глухий звук при простукуванні окремих ділянок стін. Про створення схованок у підлозі, можуть свідчити ушкодження граней дошок, широка щілина, пошатування плінтусів або ж відслоювання їх від стіни і так далі [2].

Особливі труднощі виникають під час обшуку великих за площею територій або у випадках, коли предмети приховано у товщі будівельних матеріалів чи інших перешкод. У таких ситуаціях спеціаліст застосовує відповідні пошукові прилади, що дають змогу виявляти металеві або інші об'єкти без повного демонтажу конструкцій. Це підвищує ефективність слідчої дії та зменшує ризик втрати доказів.

Якщо металеві предмети вкладені в неметалеві оболонки (у стіни, дошки, автомобільні шини й т. ін.), то потрібно застосувати аналізатор наявності металу або ж портативний металошукач. Для просвічування дерев'яних стін, меблів, інших перешкод використовуються переносні рентгенівські установки, цегельних і залізобетонних перешкод.

Спеціаліст, який бере участь в обшуку, надає допомогу слідчому у визначенні індивідуальних ознак предметів і одержанні іншої орієнтуючої інформації, зокрема орієнтовні відомості про об'єкт, його спеціальні ознаки, а також відмінні риси, які можуть бути враховані під час обшуку й використанні для встановлення істини.

Іноді може виникати необхідність спеціаліста й при проведенні особистого обшуку. При проведенні особистого обшуку спеціалісти повинні ретельно обстежити взуття й одяг підозрюваного, адже на ньому можна виявити сліди перебування особи на місці події (частки ґрунту, фарби та інших речовин), а також слідів злочинних дій (крові, штукатурки, пилу). Необхідно додати, що в ході особистого обшуку значну роль може відіграти фахівець-хімік, він залучається для виявлення на одязі підозрюваного слідів злочину.

Спеціаліст також бере участь у фіксації ходу й результатів обшуку за допомогою науково-технічних засобів. З цією метою використовується фотозйомка, відеозапис, звукозапис.

Тож участь спеціаліста під час проведення обшуку реалізується через використання його спеціальних знань і практичних навичок з метою надання допомоги слідчому. Така допомога виражається у сприянні виявленню та вилученню знярядь учинення кримінального правопорушення, встановленні місцезнаходження розшукуваних предметів, отриманні відомостей, що мають значення для доведення належності виявлених об'єктів певній особі. Крім того, спеціаліст забезпечує належне закріплення, вилучення та збереження слідів, речей і речовин, які можуть бути об'єктами подальшого експертного дослідження, а також бере участь у підготовці орієнтувальної інформації щодо шуканих об'єктів.

Отже, участь спеціаліста під час проведення обшуку має комплексний характер і охоплює організаційний, пошуковий, консультативний та технічний аспекти. Використання спеціальних знань сприяє підвищенню ефективності слідчої дії, забезпечує повноту виявлення доказової інформації та створює належні передумови для подальшого доказування у кримінальному провадженні.

Література:

1. Керівництво з розслідування злочинів: науково-практичний посібник / Кол. авторів В. Ю. Шепітько, В. О. Коновалов, В. А. Журавель та ін.; За ред. Шепітько В. Ю. Харків: «Оддісей», 2009. 960 с.